

Tjänsteutlåtande

Styrelsen 2024-03-25

Ärendenummer GSHAB-2023-00078

Handläggare: Mats Boogh, bolagsansvarig

Telefon: 031-368 54 55

E-post: mats.boogh@gshab.goteborg.se

Redovisning av 2023 års ägardialoger regionala bolag

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog med styrelsen i Renova AB och Renova Miljö AB i enlighet med tjänsteutlåtandets bilaga 1.
2. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog med styrelsen i Gryaab i enlighet med tjänsteutlåtandets bilaga 2.
3. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog med styrelsen i Grefab i enlighet med tjänsteutlåtandets bilaga 3.
4. Styrelsen överlämnar redovisningarna till kommunstyrelsen som en del i fullgörandet av skyldigheten att återföra väsentlig och strategisk information från ägardialogerna till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Sammanfattning

Av ägardirektiv för Stadshus AB framgår att bolaget ”planerar och genomför kontinuerligt ägardialog med de direktunderställda bolagen. Ägardialogerna ska ske med utgångspunkt från strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.”

Av ägardirektivet framgår att Stadshus AB utövar stadens ägarroll i de regionala bolagen.

Vidare framgår att ”Former för ägarstyrning i de regionala bolagen beslutas i samråd mellan ägarkommunerna. Stadens utgångspunkter anges i Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.”

I enlighet med överenskommelser i respektive ägarråd ska ägarråden genomföra en årlig dialog med respektive styrelse med ovanstående innehåll. Dialogerna genomfördes den 8 december 2023. Den 15 februari 2024 godkände ägarråden ”Redovisning av ägardialog 2023” för respektive bolag vilka utgör bilagor till detta ärende.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Stadshus har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Redovisning av ägardialog 2023 för Renova AB och Renova Miljö AB
2. Redovisning av ägardialog 2023 för Gryaab
3. Redovisning av ägardialog 2023 för Grefab

Ärendet

Ärendet omfattar redovisningar av genomförda ägardialoger mellan ägarråden för Renovabolagen, Gryaab och Grefab och respektive styrelse.

Beskrivning av ärendet

Av ägardirektiv för Stadshus AB framgår att bolaget ”*planerar och genomför kontinuerligt ägardialog med de direktunderställda bolagen. Ägardialogerna ska ske med utgångspunkt från strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.*”

Vidare framgår att ”*Former för ägarstyrning i de regionala bolagen beslutas i samråd mellan ägarkommunerna. Stadens utgångspunkter anges i Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.*”

I enlighet med överenskommelse i respektive ägarråd genomför ägarråden en årlig dialog med respektive styrelse med ovanstående innehåll. Resultatet av ägardialogerna ställs samman i skriftliga redovisningar. Vid behov ombeds styrelserna i bolagen fördjupa information och inkomma med ytterligare underlag för den fortsatta dialogen.

Dialoger genomfördes den 7 december 2023. Den 15 februari 2024 antog ägarråden ”Redovisning av ägardialog” för respektive bolag, vilka utgör bilagor till detta ärende.

Av redovisningarna från ägardialogerna framgår att respektive bolag ombetts att, för olika områden, ta fram fördjupad information som underlag för fortsatt dialog/samråd och återkomma till ägarråden. Information som efterfrågas som underlag för fortsatt dialog sammanfattas nedan.

Information som underlag för fortsatt dialog/ägarsamråd

Renova AB/Renova Miljö AB

- Styrelsen i Renova AB/Renova Miljö AB har under dialogen framfört att man har för avsikt att återkomma med en hemställan till kommunfullmäktige i delägarkommunerna om ett ställningstagande till en inriktning att fortsatt utreda att implementera CCS-teknik på en förbränningslinje till 2030 med fortsatt möjlighet att nå nettonollutsläpp av koldioxid 2045. För att uppnå koldioxidneutralitet behöver två förbränningslinjer utrustas med CCS-teknik. Renova avser att återkomma till ägarrådet så att ett ägarsamråd, kan genomföras inför ställningstagande i delägarnas kommunfullmäktige. I det fortsatta arbetet är det viktigt att bevaka och kartlägga möjligheter till finansiering bland annat genom EU:s fonder.
- Styrelsen i Renova AB/Renova Miljö AB ombeds också att fortsatt bevaka domstolsprocesser rörande upphandlingslagstiftningen och som kan få betydelse för hur Renovakoncernen organiserat verksamheten. Renova ombeds att när domstolsutslag finns, alternativt inför den planerade ägardialogen i december 2024, återkomma till ägarrådet med statusrapport och analys av eventuella konsekvenser av domstolsutslag för Renovas del.

Gryaab AB

- Styrelsen ombeds att inkomma med en statusrapport inför ägardialogen 2024 angående hur arbetet har drivits vidare vad gäller utveckling av Ryaverket i projekt Nya Rya.
- Bolaget informerar under dialogen om att det är sannolikt att det tas beslut på EU-nivå om läkemedelsrening tidigt under 2024. Konsekvenserna kan antas bli betydande för Gryaab och bolaget ombeds återkomma till ägarrådet med ytterligare information om krav och konsekvenser så snart beslut är tagna.

Grefab

- Grefab lämnar vid dialogen information om bedömd omfattning och fördjupad analys av uthyrning av båtplatser och andra tjänster till personer som inte är kommunmedlemmar i delägarkommunerna. Ägarrådet ser det som angeläget att arbeta vidare med att utveckla regelverket samt att utveckla och implementera systematiska rutiner som säkerställer att kommunmedlemmar i ägarkommunerna prioriteras för verksamhetens olika tjänster. Ägarrådet ser det också som viktigt att parallellt fokusera arbetet med att öka beläggningsgraden och genom detta stärka det ekonomiska resultatet.

Styrelsen i Grefab ombeds att, som underlag för fortsatt dialog, ta fram en statusrapport över hur utvecklingsarbetet bedrivits vidare med avseende på hur verksamhetens tjänster ska prioriteras mot kommunmedlemmar i ägarkommunerna. Styrelsen i Grefab ombeds att inkomma med en rapport under september 2024.

Eva Hessman

Vd, Göteborgs Stadshus AB

Datum 2024-02-15

Ärendenummer: GSHAB-2023-00078

Handläggare: Mats Boogh

Redovisning av ägardialog mellan Gryaabs styrelse och Gryaabs ägarråd

Ägardialog 2023

Vid möte 2015-10-29 godkände ägarråden i Renova, Gryaab och Grefab principer för ägarstyrning av regionala bolag (dnr 0015/16).

Ägarråden beslutade bland annat om en arbetsmodell som innebär att ägarråden genomför strukturerade ägardialoger med styrelser i de regionala bolagen en gång per år med fokus på strategiska styrdokument, omvärldsanalyser, verksamhetsplaner och investeringsplaner. En skriftlig redovisning från respektive ägardialog upprättas och fastställs av respektive ägarråd.

Årets ägardialog mellan Gryaabs ägarråd och styrelsen i Gryaab genomfördes 2023-12-07.

Dialogområden

Inför årets ägardialog mellan ägarrådet i Gryaab och styrelsen i Gryaab hade följande dialogområden fastställts:

- Styrelsens summering av rapporter som tagits fram som resultat av föregående års ägardialog
 - Styrelsens kommentarer och dialog angående återrapportering rörande områden att utveckla i syfte att öka egenfinansieringen och därmed begränsa avgiftsökningen vad gäller ersättning från ägarkommunerna
 - Styrelsens kommentarer och dialog angående statusrapport vad gäller utveckling av Ryaverket i projekt Nya Rya
- Översikt av diverse uppdrag och medskick som Gryaab AB fångat upp i anslutning till delägarnas beslut i kommunfullmäktige angående inriktning för Nya Rya
- Information och dialog angående Gryaab AB:s ekonomiska långtidsplan
- Information och dialog angående EU-direktiv på avfallsområdet samt styrelsens bedömning av konsekvenser för Gryaab AB

Väsentliga frågor

Inledning

Det kommunala ändamålet för Gryaab är att medverka i en långsiktigt hållbar samhällsutveckling genom att införa och driva system som kostnadseffektivt samlar in och behandlar avloppsvatten inom ägarkommunerna. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och driva anläggningar för avloppsrening och behandla avloppsvatten och annan därmed förenlig verksamhet.

Bolagets bedömning är att verksamheten bedrivs i enlighet med det fastställda ändamålet och i enlighet med tillämpliga kommunalrättsliga principer.

Information och dialog

Summering återrapporteringar från ägardialog 2022

Styrelse och verkställande direktör summerar återrapporteringen som också lämnats skriftligt inför dagens dialogmöte. Information lämnas kortfattat angående områden som i nuläget prioriteras bland annat utifrån syftet att öka egenfinansieringen av verksamheten. Som exempel nämns ökad styrning och optimering av avloppsreningsprocessen i syfte att minska effektopparna i elsystemet samt i syfte kunna maximera fjärrvärmeproduktionen vid behov. Också ökad biogasproduktion genom att ta emot mer substrat till biogas samt utveckling av bräddoptimeringsstrategi för optimal rening även vid höga flöden nämns. Det pågår även arbete med att se över möjligheten att ersätta dricksvatten med ”tekniskt vatten” för större industriella kunder (i industriella processer) som ligger nära den infrastruktur som byggs för ”tekniskt vatten” från Gryaab till Novo Energy. Frågan utreds tillsammans med Kretslopp och Vatten. Bolaget informerar också om att affärspotentialen i att omhänderta och röta rester av matavfallet i Göteborg istället för att sälja det vidare har undersökts i samverkan med Renova och Göteborg Energi. Utredningen har inte medfört att Gryaab ser anledning att gå vidare med frågan.

Områden som kan bli aktuella att utreda på längre sikt utgörs bland annat av möjligheter i samband med vätgasproduktion samt att se över möjlighet att på sikt ersätta metanol som kolkälla vid vattenrening. Metanol har fossilt ursprung och är en dyr kemikalie. Målet är att byta ut metanolen mot en icke fossil produkt i syfte att minska både kostnader och klimatavtryck. Arbetet kommer att fortsätta vad gäller att söka cirkularitet på nya områden.

Bolaget sammanfattar status i projekt Nya Rya och konstaterar att under det närmaste året så ska ansökan om nytt miljötillstånd för tiden efter 2036 lämnas in. Förslag på reningsvillkor är under utarbetande samt att möjlig teknik för Nya Rya utreds. Under 2024 kommer kalkyler för det samlade projektet att uppdateras. Ett delprojekt gällande ny pumpstation är utbrutet och under 2024 fastställs investeringskalkyl, tidplan och omfattning.

Översikt av diverse uppdrag och medskick som Gryaab AB fångat upp i anslutning till delägarnas fullmäktigebeslut angående inriktning för Nya Rya

Under dialogen sammanfattar bolaget de uppdrag, medskick och uttalanden i anslutning till delägarnas beslut angående inriktning för Nya Rya. Att minimera påverkan för taxekollektivet vad gäller framtida prishöjningar är viktigt. Det kommer att bli viktigt att löpande uppdatera delägarnas befolkningsprognoser samt att flödesprognoser hålls aktuella. Det har påpekats i beslutsunderlag vikten av att i förprojekteringen presentera en flexibel anläggning som möjliggör framtida expansion. Kapacitetsökningen bör dimensioneras efter reningskrav som tillståndsgivaren anger. I arbetet bör också beredskap finnas så att utökade krav på läkemedelsrening kan hanteras.

Information och dialog angående nytt EU-direktiv på avfallsområdet samt styrelsens bedömning av konsekvenser för Gryaab AB

Bolaget informerar om att det sannolikt blir lagkrav för större reningsverk (som Ryaverket) att inför läkemedelsrening av avloppsvattnet. Producentansvar har föreslagits med är inte troligt. Ett slutligt beslut väntas under första kvartalet 2024 och i ett sådant scenario gäller att det kan finnas lagstiftning på området inom cirka två år. Det kan tänkas att reningen är obligatorisk från cirka 2030. För Gryaab så skulle det tillkomma omfattande investeringar utöver vad som i nuläget beräknats för projekt Nya Rya. Även driftkostnaderna skulle öka som en följd av utbyggnad för läkemedelsrening. Gryaab

avser att återkomma till ägarrådet i frågan längre fram och utvecklingen inom området kommer att bevakas.

Information och dialog angående Gryaab AB:s ekonomiska långtidsplan

Styrelse och verkställande direktör lämnar information om den framtida ekonomisk planen till och med 2034. Planen är baserad på den ekonomiska strategin att soliditeten över tid ska styras mot runt 10 %. Avgiftsökningen fram till 2030 beskrivs som måttlig och planen innebär att budgeterade underskott ska mötas av att Gryaab's obeskattade reserver löses upp. Under åren fram till cirka 2030 kommer soliditeten att minska och gå ner mot 3 %. Därefter bedöms avgifterna öka i något högre takt under några år fram till dess att Nya Rya tas i drift. Delägarnas kapitaltillskott är planerade att tillskjutas under åren 2029 - 2031 med 200 miljoner kronor per år vilket medför att soliditeten återställs.

Information som underlag för fortsatt dialog

Styrelsen ombeds att inkomma med en statusrapport inför ägardialogen 2024 angående hur arbetet har drivits vidare vad gäller utveckling av Ryaverket i projekt Nya Rya. Rapporten bör vara ägarrådet tillhanda under september 2024.

Bolaget informerar under dialogen om att det är sannolikt att det tas beslut på EU-nivå om läkemedelsrening tidigt under 2024. Konsekvenserna kan antas bli betydande för Gryaab och Gryaab ombeds återkomma till ägarrådet med ytterligare information om krav och konsekvenser så snart beslut är tagna.

Ägarrådet Gryaab

§ 65 Ärendenummer GSHAB-2023-00078

Redovisning av 2023 års ägardialoger regionala bolag

Beslut

I styrelsen för Göteborgs Stadshus AB:

1. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog med styrelsen i Renova AB och Renova Miljö AB i enlighet med tjänsteutlåtandets bilaga 1.
2. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog med styrelsen i Gryaab i enlighet med tjänsteutlåtandets bilaga 2.
3. Styrelsen fastställer redovisning av ägardialog med styrelsen i Grefab i enlighet med tjänsteutlåtandets bilaga 3.
4. Styrelsen överlämnar redovisningarna till kommunstyrelsen som en del i fullgörandet av skyldigheten att återföra väsentlig och strategisk information från ägardialogerna till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Handling

Tjänsteutlåtande, Ärendenummer GSHAB-2023-00078.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Utdrag ur Protokoll
Sammanträdesdatum: 2024-03-25

Dag för justering

2024-03-27

Underskrifter

Sekreterare

Johan Hörnberg

Ordförande

Jonas Attenius

Justerande

Axel Darvik